

Motion – Terräng-SM

Yrkande

Friidrottsföreningen Hässelby SK yrkar på ändring i tävlingsprogrammet under Terräng-SM:

1. att antalet tävlingsdistanser vid Terräng-SM för seniorer anpassas till dem som gäller vid NM, EM och VM
 - en distans för såväl kvinnliga som manliga seniorer, 8 km för kvinnor och 10 km för män (vid VM gäller 10 km för kvinnor, men motionen förordar EM som förebild)
2. att terräng SM återgår till en endagstävling
 - minskning av antalet separata lopp, totalt 3 lopp för varje kön
 - Ungdomar, 15-17 år
 - Juniorer, 18-19 år
 - Seniorer (inkl. K/M-22)

Om motionen antas föreslås vidare att tävlingskommittén:

- avgör i vilken mån medaljer inom ramen för en gemensamt genomförd tävling fortsatt delas ut individuellt och i lag för ingående åldersklasser. I praktiken rör det, individuellt, F/P-15, F/P-16 och K/M-22, och i lag, F/P-15 och K/M-22 (F/P-16 har redan idag en gemensam lagtävling).
- överväger att ändra lagtävlingsformatet till den internationellt allmänt tillämpade med placeringspoäng istället för summerad tid

Motivering/Bakgrund

Motionen föreslår en återgång till ett endagsformat för Terräng-SM, samt för seniorer en anpassning av antalet tävlingssträckor till de internationellt gångbara för kvinnor och män. Förslaget innebär också en minskning av antalet separata lopp, för att öka förutsättningarna för att åstadkomma en positiv utveckling av lagtävlingarna och en komprimering av arrangemanget.

Praktiskt innebär förslaget att tävlingen omfattar totalt sex lopp, tre vardera för flickor/kvinnor och pojkar/män.

Lopp/sträckor enligt:

- Ungdom - F-15-17 år - 4 000m
- Junior - F-18-19 - 4 000m
- Senior – K (inkl K22) - 8 000m
- Ungdom - P-15-17 år - 4 000m
- Junior - P-18-19 - 6 000m
- Senior - M (inkl M22) - 10 000m

Förändringen medför att vi får upp volymen för ungdoms- och seniorloppen. Större startfält har två mycket positiva effekter. Tävlingen blir bättre på individnivå, fler att tävla mot helt enkelt. Vi föreslår också en utvärdering av lagtävlingarna. Större startfält ger fler lag och möjligheterna till att riktiga lagtävlingar kan genomföras ökar. Idag har vi totalt 12 möjliga lagtävlingar, under de senaste 8 åren som jag tittat på har inte vid något tillfälle alla lagtävlingar genomförts, i snitt 9-10. Dessutom ett antal som sjunker, senast 8. Tittar man istället på antalet "riktiga" lagtävlingar, d.v.s. det räcker inte med att ställa upp för att ta medalj, handlar det endast om 6. Om man ska vara ärlig har vi bara lagtävlingar

med tillräcklig volym i något enstaka fall per år. Senaste upplagan innebar för övrigt ett dramatiskt tapp av det totala antalet lag.

I enlighet med motionen möjliggörs lagtävlingar över flera åldersklasser på ungdomssidan. Motionen föreslår att tävlingsutskottet ser över hur lagtävlingarna inom ungdomsklasserna bäst delas upp.

22-årsklasserna ingår i seniorklasserna vilket ytterligare stärker seniorloppen, både den individuella tävlingen och lagtävlingen. Lagtävlingsunderlaget har i klassen varit generellt svagt. Sportsligt förhindrar också dagens situation i praktiken att den rättmätiga svenska mästaren med säkerhet kan utses samtidigt i både 22-årsklassen och seniorklassen. 22-åringarna är internationella seniorer, men i Terräng-SM (idag även i terräng EM, men inte i VM eller NM) har de ett eget lopp och måste välja ett av loppen K/M-22 eller K/M, åtminstone om de ska kunna tävla på samma villkor som övriga löpare. Helt klart finns det aktiva i 22-årsklassen som konkurrerar om topplaceringar i seniorklasserna. Oberoende av val är risken överhängande att vinnare, medaljörer eller andra topplaceringar inte stämmer med tillgängliga löpare i den ena eller i båda klasserna. Denna situation undviks genom att alla seniorer, även K/M-22 åringarna, tävlar i samma lopp.

Motionen innebär också att 4 km-klassen, "korta banan", som avgjorts under lång tid i Sverige, men med något undantag ingen annanstans, utgår. "Korta banan" ingår inte i något internationellt mästerskap. Det är rimligt att Svensk Friidrott i möjligaste mån anpassas till det internationellt gällande grenprogrammet. Motivet till att avvika från denna hållning ska vara mycket starkt. I detta fall finns det inget sådant starkt motiv. Tävlings tekniskt avgörs tävlingen idag på två dagar. En förändring som infördes då man ville möjliggöra bättre dubblingsmöjligheter för korta och långa banan. Detta behov utgår när man harmoniserar våra mästerskap med övriga länders mästerskap och de internationella mästerskapen. Delningen i två dagar har medfört att tävlingen för aktiva, ledare, arrangörer och inte minst publik blivit väldigt utdragen och seg. Även för den insatta "fanatikern", upplevs tävlingen som mer än lovligt utdragen. Våra SM-arrangemang lägger ofta en alltför liten vikt vid tävlingens publikaspekt. Idag sprids tävlandet ut på 2 tim 20 min från första till sista start (2.40 till sista målgång), lördag, och 3.25 (4.15), söndag. Enligt motionens förslag, med samma ställtider som idag, skulle hela tävlingen avgöras på 3.05 (3.45) under en dag. Vi skulle få ett fullmatat, kompaktare SM-program, mycket mer åskådาร์vänligt. Som grädde på moset skulle det bli billigare och enklare för arrangörerna, samt billigare och bättre för ledare och aktiva.

Även om "korta" banan i sig fungerar väl idag motiveras inte dess existens i förhållande till de negativa konsekvenser den medför för SM-arrangemanget som helhet. Mästerskapet måste prioritera de internationellt vedertagna längre distanserna och då ryms inte "korta banan" i ett väl fungerande arrangemang.

Motionen medför inga ändringar för veteranklasserna, utan de avgörs innan första ung/jun/sen-start precis som idag.

Om motionen vinner gillande kan den kompletteras med följande rekommendationer.

Distans

Valet av distans för seniorerna bör anpassas till de internationellt gångbara. På herrsidan är det enkelt då 10 km nu är den vedertagna distansen för både EM och VM, samt för de flesta ländernas mästerskap. På damsidan är det svårare, då distanserna skiljer sig mellan EM och VM, 8 respektive 10 km. Motionen rekommenderar att dagens 8 km, alltså "långa banans" distans, behålls. Motivet är att vårt deltagande är större på EM än VM, samtidigt som EM också avgörs årligen, medan VM endast avgörs

vertannat år. Sträcklängderna kan avgöras av tävlingsutskottet. Skulle valet av damsträcka på EM och VM med tiden sammanfalla, är det dock rimligt att vi anpassar oss till detta.

Lagtävlingsformatet

Tävlingskommittén bör titta på hur åldersklasserna bäst kopplas ihop för att uppnå optimala förutsättningar för lagtävlingarna. Det finns en balansgång mellan att aktiva tävlar mot så jämnåriga konkurrenter som möjligt och samtidigt få ett tillräckligt deltagarunderlag för att lagtävlingar ska kunna genomföras överhuvudtaget.

Det finns mer som skiljer svenska terrängmästerskap från övriga världens. Av någon okänd anledning summerar vi tiderna för löparna och inte deras placeringssiffror, som man gör i de internationella mästerskapen och i andra delar av världen. Den svenska metoden går stick i stäv med lagtänket. I den svenska modellen räknas endast de löpare vars tider ingår i summeringen, i vårt fall tre, in i laget. Klubbens/lagets övriga löpare kan jogga i mål utan att det har någon betydelse för lagets resultat. De får inte heller några medaljer. På vilket sätt främjar det lagsammanhållning och fokuset på lagtävlingsmomentet? I den allmänt vedertagna modellen, som bygger på placeringssiffror, måste alla springa hela vägen och alltid försöka slå ytterligare någon löpare och därmed eventuellt försämrade konkurrerande lags poäng, vilket i sig skulle kunna avgöra hela tävlingen. Detta leder i sin tur till att alla klubbens/lagets löpare ingår i laget, får medalj och firar lagets triumf. Det är en självklarhet i resten av världen, där lagtävlingar är centrala inom terränglöpningen. Modellen har också den fördelen att den är mycket lättare att följa och engagera sig i för löparna och åskådarna. Normalt är också att man för lagtävlingen utöver de vars platssiffror räknas in lagets poäng endast tar hänsyn till de löpare som ingår i lag, vilket för varje lag är ett maximerat antal. Brukligt är att ett lag kan ha två extra löpare. För Terräng-SM innebär det att ett lag kan bestå av 5 löpare, varav de tre bästa bidrar till lagets poäng och alla 5 påverkar placeringarna i lagloppet. På sikt, om deltagarantalet möjliggör detta, skulle ett 6/4-format (6 i laget, 4 räknas in i lagpoängen) vara en positiv utveckling, då fler involveras i lagtävlingen och spänningen ökar då större poängförändringar blir möjliga under loppet. Spridningen mellan löparna tidsmässigt minskar längre ner i fältet och placeringsförändringarna kan bli större.

Utvecklingsmässigt står Terräng-SM och stampar. Volymmässigt har vi bara ett hälsosamt antal deltagare i några få klasser. Terrängtävlingar mår bra av lopp med många deltagare. Terränglöpning är inte banlöpning. Ingen seedning med jämna heat eller annat som skapar tävlingar med tätare konkurrens. Små terränglöpningsfält riskerar att bli enahanda föreställningar med stora avstånd mellan löparna, tråkigt för de aktiva och för publiken. Vidare påverkar volymen möjligheten att få flera lag och därmed fungerande lagtävlingar. Vi har pratat mycket om vikten av lagmomentet för terränglöpningen, dock mest snack och lite verkstad. Om vi gräver där vi står är den mest konstruktiva åtgärden att sammanföra aktiva och skapa färre, men bättre fungerande tävlingar än att dela upp klasser med ett fåtal löpare i flera ännu mindre startfält.

Terränglöpningen som tävlingsform fungerar mycket bättre på andra håll i världen. Vi har all anledning att lära oss av andra mer framgångsrika modeller och ta efter "best practice". Här åsyftas i första hand färre lopp med större startfält, men även översyn av lagtävlingsformatet, placeringssiffror i stället för tid.

Skissartat tidsprogram

Dagens tidsprogram	14:20 F15 4000 m	
Lördag	14:50 P15 4000 m	Första till sista start = 2:20
13:25 M 4000 m	15:15 F16/17 4000 m	(tot 2:40)
13:50 K 4000 m	15:45 P16/17 4000 m	

Söndag

10:30 F19 4000 m

11:00 P19 6000 m

11:40 K22 6000 m

12:10 M22 8000 m

13:00 K 8000 m

13:55 M 12000 m

Första till sista start = 3:25

(tot 4:15)

Nytt tidsprogram

12:00 F15-17 4 000m

12:30 P15-17 4 000m

13:00 F19 4 000m

13:30 P19 6 000m

14:10 K 8 000m

15:05 M 10 000m

Första till sista start = 3:05

(tot 3:45)

Lagtävlingar 2010-2017

Lag	Möjliga	Faktiska	Praktiska ¹
2010	12	11	8
2011	12	10	7
2012	12	10	7
2013	12	10	7
2014	12	9	8
2015	12	9	5
2016	12	9	6
2017	12	8	6

Praktiska¹ – Minst 4 lag, d.v.s. medalj kräver tävling

Antal lag – 2010-2017

Terräng-SM	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Deltagare	Huddinge	Västerås	Uddevalla	Eskilstuna	Falun	Lindköping	Uppsala	Borås
	Höst	Höst	Höst	Höst	Höst	Vår	Vår	Vår
P15	0	4	0	5	2	3	4	3
F15	0	1	0	0	0	5	0	4
P16-17	4	8	10	9	6	5	4	9
F16-17	2	2	3	4	7	3	4	6
P19	2	6	3	5	5	5	6	11
F19	0	1	2	0	0	2	0	2
M22	4	3	4	4	3	7	3	5
K22	0	0	0	0	3	0	3	2
M-4	13	12	10	13	5	9	7	6
K-4	8	8	5	3	5	5	4	0
M-12	6	4	11	6	6	9	7	4
K-8	4	3	2	4	8	0	3	5
Tot	43	52	50	53	50	53	45	57

Grönt=toppnotering under perioden Rött=bottennotering under perioden

Antal deltagare – 2010-2017

Terräng- SM	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Deltagare	Hudd- inge	Väster- ås	Udde- valla	Eskils- tuna	Falun	Lin- köping	Upp- sala	Borås
	Höst	Höst	Höst	Höst	Höst	Vår	Vår	Vår
P15	23	26	19	33	21	27	25	29
F15	18	18	12	15	14	28	14	33
P16	16	31	21	29	28	24	20	30
F16	14	13	14	18	28	14	23	26
P17	27	28	28	25	16	18	28	29
F17	10	16	8	19	20	15	9	19
P19	33	39	32	28	39	42	45	65
F19	17	18	21	16	21	18	25	23
M22	26	22	24	26	27	39	33	33
K22	15	10	12	12	14	14	21	20
M-4	59	56	52	67	44	50	48	42
K-4	41	36	24	28	31	31	29	20
M-12	34	37	51	40	51	47	36	42
K-8	26	19	17	26	39	24	21	25
Tot	359	369	335	382	393	391	377	436

Grönt=toppnotering under perioden Rött=bottennotering under perioden

Hässelby, 2018-01-14

För Hässelby SK Friidrott,

Johan Engholm, styrelseledamot